

Asia: VN/3071/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle julkisen hallinnon automaattista päätöksentekoa koskevaksi lainsäädännöksi

Esitysluonnoksen kokonaisuutta koskevat kysymykset

Yleiset huomiot automaattista päätöksentekoa koskevasta sääntelykokonaisuudesta

Kiitos mahdollisuudesta lausua tähän tärkeään asiaan.

Automaattinen päätöksenteko tilanteissa, jossa se voidaan toteuttaa luotettavasti, tietoturvallisesti ja kustannustehokkaasti, on hyvä asia. Valmisteltu kokonaisuus ei ota kovin selvästi kantaa milloin sitä voidaan käyttää, vaan jättää harkinnanvaraisuuden. Automaattista päätöksentekoa voi hyvin soveltaa yksinkertaisissa tilanteissa joihin ei liity harkinnanvaraa. On kuitenkin myös huomioitava kustannustehokkuus, onko ko. käsiteltävä määrä suuri vai onko se kustannustehokkainta hoitaa manuaalisesti kuitenkin. Mikäli erilaiset velvoitteet nostavat kustannuksia merkittävästi, voi moni jättää hyödyntämättä tämän mahdollisuuden tehostomuuden vuoksi niissäkin tapauksissa kun se olisi mahdollista ja selkeää.

Huomiot ehdotetun sääntelyn suhteesta hallinnon lainalaisuuteen, hyvään hallintoon ja avoimuuteen sekä virkavastuuseen

Automaattinen päätöksenteko vaatii laadunvalvontaa, tiedottamista ja paljon työtä itse järjestelmämuutosten lisäksi. On hyvä että hyvään hallintoon, avoimuuteen ja virkavastuuseen otetaan kantaa.

Kysymykset vaikutusarvioinnista

- Miten arvioitte ehdotuksen ja siihen sisältyvien vaatimusten vaikuttavan päätöksenteon automatisoinnin kehittämiseen ja käyttöönottoon tulevaisuudessa? Mitä hyötyjä ja mitä haittoja ehdotuksella olisi tulevan kehittämisen ja automaation hyödyntämisen osalta?
- Onko ehdotetuilla muutoksilla vaikutuksia, joita esityksessä ei ole tunnistettu ja jotka eivät liity jäljempänä esitettyihin kysymyksiin?

Jokainen yritys varmasti joutuu tekemään tarkan arvioinnin siitä, onko automaattinen päätöksenteko tehokasta ja mitä hyötyjä siitä saadaan verrattuna kustannuksiin.

Laki hallintolain muuttamisesta

Yleiset huomiot hallintolain 8 b luvusta

Mitkä ovat päätöksenteon kriteerit tarkemmin? Onko harkinnanvaraisuus miten valvottua?

Huomiot automaattisen ratkaisemisen määritelmästä (53 e §:n 1 momentti)

Ei huomioita.

Huomiot automaattisesti ratkaistavien asioiden käyttöalasta ja rajauksesta (53 e §:n 2-4 momentti)

Ei huomioita

Huomiot automaattisen ratkaisemisen oikeussuojaedellytyksestä (53 f §)

Ei huomioita

Huomiot automaattisesta ratkaisemisesta ilmoittamisesta (53 g §)

Olisi hyvä määritellä tarkemmin, mitä tietoja on annettava ja voiko niihin viitata esim että tiedot ovat saatavissa yrityksen internetsivuilta.

Muut hallintolakia koskevat huomiot

-

Laki tiedonhallintalain muuttamisesta

Yleiset huomiot tiedonhallintalain 6 a luvusta

Siirryttäessä automaattiseen päätöksentekoon, tulee yrityksellä olla siihen riittävät resurssit.

On hyvä että automaattisen päätöksenteon käyttöönottopäätös julkaistaan.

Salaista ja liiketoiminnan kannalta oleellista tietoa ei tule kuitenkaan julkaista.

Yleiset huomiot tiedonhallintalain 13 a §:stä

Ei huomioita.

Kysymykset vaikutusarvioinnista

- Jos organisaatiollanne on jo käytössä automatisoituja päätöksentekoprosesseja: Onko ehdotuksen vaikutukset olemassa oleviin automatisoituihin päätöksentekoprosesseihin arvioitu osaltanne riittävästi? Puuttuuko arvioinnista joitain keskeisiä näkökulmia? Onko muutoksen edellyttämät resurssitarpeet arvioitu oikeasuuntaisesti?

- Jos organisaatiollanne on jo käytössä automatisoituja päätöksentekoprosesseja: Jos käytössä olevasta automaattisesta päätöksenteosta jouduttaisiin luopumaan, millaisia resursseja nykyisten käsittelyvolyymien ja -aikojen säilyttäminen ilman automatisointia edellyttäisi?

- Onko tiedonhallintalakiin ehdotetun 13 a §:n vaikutukset arvioitu osaltanne riittävästi? Puuttuuko arvioinnista joitain keskeisiä näkökulmia? Onko muutoksen edellyttämät resurssitarpeet arvioitu oikeasuuntaisesti?

Laki digipalvelulain muuttamisesta

Yleiset huomiot digipalvelulain 6 a §:stä

Ei huomioita

Kysymykset vaikutusarvioinnista

- Onko digipalvelulakiin ehdotetun 6 a §:n vaikutukset arvioitu osaltanne riittävästi? Puuttuuko arvioinnista joitain keskeisiä näkökulmia? Onko muutoksen edellyttämät resurssitarpeet arvioitu oikeasuuntaisesti?

- Miten arvioitte digipalvelulakiin ehdotetun 6 a §:n ja siihen sisältyvien vaatimusten vaikuttavan palveluautomaation kehittämiseen ja käyttöönottoon tulevaisuudessa? Mitä hyötyjä ja mitä haittoja ehdotuksella olisi tulevan kehittämisen osalta?

Ei huomioita

Laki rikosasioiden tietosuojalain muuttamisesta

Huomiot 13 §:ään ehdotettavasta muutoksesta

Ei huomioita.

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

Huomiot ehdotetusta voimaantulosta sekä siirtymäsäännöksistä

Siirtymäaika on oltava riittävä, vähintään 24 kk.

Koskinen Satu
Tieto- ja viestintätekniiikan ammattilaiset TIVIA ry.